

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 20 października 2010 r.

**Pan
Maciej Urmanowski
Starosta Powiatu Wołomińskiego**

P/10/062
LWA-4101-17-04/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Wołominie (zwanym dalej Starostwem), kontrolę wykonywania zadań w zakresie organizowania regionalnych przewozów autobusowych w latach 2009 – 2010 (do 30 kwietnia).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 3 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie realizację zadań w zakresie udzielania licencji i zezwoleń na wykonywanie transportu drogowego oraz przewozów regularnych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

NIK ocenia negatywnie nieprzeprowadzanie przez Starostwo rocznych analiz sytuacji rynkowej w zakresie regularnego przewozu osób oraz brak należytego nadzoru i kontroli nad realizacją przez przewoźników obowiązków wynikających z wydanych licencji i zezwoleń.

1. NIK ocenia negatywnie realizację przez Starostę Powiatu Wołomińskiego obowiązku wykonywania analiz sytuacji rynkowej w zakresie regularnego przewozu osób. W okresie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

objętym kontrolą, Starosta nie przeprowadził rocznej analizy sytuacji rynkowej w zakresie regularnego przewozu osób, pomimo iż obowiązek taki wynikał z art. 22a ust. 5 *ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym*².

W kontrolowanym okresie Starosta wydał 2 zezwolenia (nr 0027 i nr 0028) na wykonywanie przewozów regularnych na liniach komunikacyjnych o długości do 100 km. Przed podjęciem decyzji w sprawie wydania zezwolenia Nr 0027 nie została sporządzona analiza sytuacji rynkowej w zakresie regularnego przewozu osób, o której mowa w art. 22 ust. 3 *ustawy*, natomiast przed wydaniem zezwolenia Nr 0028 sporządzono taką analizę, nie uwzględniając w niej jednak wszystkich elementów określonych w art. 22a ust. 5 *ustawy*, a w szczególności:

- dotychczasowego wywiązywania się przewoźników, posiadających zezwolenia, z realizacji przewozów i stosowanych taryf,
- przewidywanych zmian w natężeniu przewozu podróźnych,
- miejscowego planu zagospodarowania gminy lub zagospodarowania przestrzennego województwa.

2. NIK ocenia negatywnie realizację przez Starostę nadzoru i kontroli przewoźników, którym udzielono licencji i zezwoleń. W badanym okresie, Starosta nie przeprowadzał kontroli przedsiębiorców w zakresie spełniania przez nich wymogów będących podstawą do wydania im zezwolenia lub licencji, pomimo upływu 5 letniego okresu od wydania im powyższych dokumentów. Nieprzeprowadzanie powyższych kontroli stanowi naruszenie art. 84 ust. 2 *ustawy*. Starosta nie przeprowadzał również kontroli wykonywania przewozów drogowych, do których był upoważniony na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 7 *ustawy*.

Starosta nie korzystał również z możliwości przewidzianych w art. 83. ust. 1 *ustawy*, tj. nałożenia na przewoźnika obowiązku przedstawienia, w oznaczonym terminie, informacji i dokumentów potwierdzających spełnianie wymagań ustawowych i warunków określonych w licencji lub zezwoleniu.

W latach 2002-2010 (do 30 kwietnia) Starosta udzielił 88 licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego oraz 29 zezwoleń na wykonywanie przewozów regularnych osób, z czego na 30 kwietnia 2010 r. ważnych było 84 licencje i 17 zezwoleń.

Brak kontroli przewoźników, którym udzielono licencji i zezwoleń został wykazany również w wystąpieniu pokontrolnym Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu

² Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874 ze zm., dalej także: *ustawa*.

Drogowego (MWITD) z 25 czerwca 2009 r. Informując³ MWITD o realizacji wniosku dotyczącego przeprowadzania kontroli przedsiębiorców, o których mowa w art. 84 ust.1 ustawy, Starosta zapowiadał podjęcie działań w tym celu.

Wniosek pokontrolny MWITD nie został zrealizowany. Zadania w zakresie kontroli przedsiębiorców zostały przypisane Powiatowemu Inspektorowi Ruchu Drogowego⁴, który ich faktycznie nie podejmował. Według wyjaśnień podpisanych przez Starostę, przyczyną nieprzeprowadzania kontroli przewoźników były „braki kadrowe”⁵.

W związku z kontrolą NIK, Starosta upoważnił pracownika PIRD do przeprowadzenia kontroli u jednego z przedsiębiorców - w zakresie spełniania wymogów będących podstawą do wydania zezwolenia. Ponadto Pan Jerzy Swat, pełniący funkcję PIRD wyjaśnił, że podjęte zostały działania w celu przygotowania stosownych upoważnień do przeprowadzania kontroli kierowców podczas wykonywania przewozów drogowych osób, o których mowa w art. 89 ust.1 pkt 7 ustawy.

3. W okresie 2009-2010 (do 30 kwietnia), Starosta wydał 8 licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego oraz 2 zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych osób. Nie wystąpiły przypadki cofnięcia licencji, natomiast w 2 przypadkach dokonano zmiany licencji.

Stwierdzono, że wnioski o udzielenie licencji, spełniały wymogi określone w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy. Przy udzielaniu licencji sprawdzano czy wnioskodawcy spełniają wymogi określone w art. 5 ust. 3 ustawy, w tym dotyczące sytuacji finansowej zapewniającej podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego. Liczba wypisów z licencji odpowiadała liczbie pojazdów, którymi dysponował przedsiębiorca, a za czynności administracyjne z tytułu udzielenia licencji i wydania wypisu z licencji zostały pobrane opłaty, zgodnie z przepisami *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 grudnia 2007 r. w sprawie wysokości opłat za czynności administracyjne związane z wykonywaniem przewozu drogowego oraz za egzaminowanie i wydanie certyfikatu kompetencji zawodowych*⁶.

Ustalono, że 2 przewoźników, którym udzielono licencji, wystąpiło z wnioskami o zmianę treści licencji w związku ze zmianą nazwy przedsiębiorcy. Zgłoszenia tych zmian nastąpiły po upływie od 10 miesięcy do 2 lat – od dnia ich powstania. Stanowiło to naruszenie

³ Pismo z 4 sierpnia 2009 r., znak PIR 5421/0821/09

⁴ § 51 pkt 6 *Regulaminu Organizacyjnego Starostwa*, stanowiącego załącznik Nr 1 do uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego Nr XXXI-237/09 z dnia 27 maja 2009 r.

⁵ Pismo nr WOK-0911/7/3/10 z dnia 16.08.2010 r.

⁶ Dz. U. Nr 235, poz. 1726.

art. 14 ust. 1 *ustawy*, zgodnie z którym, przewoźnik jest obowiązany zgłaszać na piśmie wszelkie zmiany danych, nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

W kontrolowanym okresie, do Starostwa wpłynęły 2 wnioski o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych osób, z których jeden nie spełniał wymogów określonych w art. 22 ust. 1 pkt 3 *ustawy*, bowiem przedsiębiorca nie dołączył do wniosku potwierdzenia uzgodnienia zasad korzystania z przystanków autobusowych, dokonanego z ich właścicielami lub zarządzającymi (art. 22 ust. 1 pkt 3).

4. W toku kontroli poddano analizie dokumentację 21 przewoźników, których zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w transporcie drogowym zachowały ważność w okresie objętym kontrolą (9 – 2009 r.; 12 – 2010 r.). W jej wyniku ustalono, że 6 przewoźników nie wywiązało się z obowiązku corocznej aktualizacji rozkładu jazdy, zgodnie z wymogami określonymi w § 3 *rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 13 stycznia 2006 r. w sprawie treści, sposobu i terminów ogłaszania rozkładów jazdy oraz ich aktualizacji, warunków ponoszenia kosztów związanych z zamieszczaniem informacji dotyczących rozkładów jazdy oraz podawaniem rozkładów jazdy do publicznej wiadomości*⁷, natomiast 6 innych przewoźników, w 2010 r. dokonało aktualizacji z naruszeniem terminu określonego w § 3 ust. 2 *rozporządzenia* (rozkłady jazdy zaktualizowano w okresie od 1 lipca do 20 sierpnia 2010 r.). Przewoźnicy nie informowali Starosty o dalszej realizacji przewozów oraz nie przesłali kserokopii ważnych zezwoleń wraz z załączonymi rozkładami jazdy, zgodnie z wymogami określonymi w § 4 pkt 1 *rozporządzenia*.

NIK zwraca uwagę, że w powyższej sytuacji Starosta nie wykorzystywał swojego uprawnienia wynikającego z art. 83 ust. 1 *ustawy* i nie nakładał na przewoźników obowiązku przedstawienia w oznaczonym terminie informacji i dokumentów potwierdzających spełnianie wymagań ustawowych i warunków określonych w licencji lub zezwoleniu.

5. W wyniku oględzin⁸ dwóch lini komunikacyjnych stwierdzono, że na 4 przystankach brak było wywieszonych rozkładów jazdy, co było niezgodne z § 2 ww. *rozporządzenia*, na 3 przystankach wywieszono jeden wspólny rozkład dla trzech przewoźników, nie określając w nim nazwy i adresów przewoźników; natomiast na 5 - brak było wskazania w rozkładach jazdy kolejnych przystanków, na których zatrzymuje się autobus (wypisane były tylko godziny), nazwy i adresu przewoźnika, daty wejścia w życie oraz terminu ważności rozkładu jazdy.

⁷ Dz. U. Nr 12, poz. 79, dalej: *rozporządzenie*

⁸ Przeprowadzonych przez kontrolera NIK w dniu 18 sierpnia 2010 r.

6. Starosta Powiatu Wołomińskiego, wykonując obowiązek określony w art. 83 ust. 3 *ustawy*, terminowo i rzetelnie przedstawiał Ministrowi Infrastruktury informacje dotyczące liczby i zakresu udzielonych licencji oraz wydanych zezwoleń.

7. Prowadzenie spraw związanych z organizowaniem regionalnych przewozów autobusowych, zgodnie z *Regulaminem organizacyjnym Starostwa*⁹, powierzono Powiatowemu Inspektorowi ruchu Drogowego (PIRD), natomiast w zakresie kontroli wewnętrznej – Inspektorowi Kontroli Wewnętrznej. W planach kontroli wewnętrznej na lata 2009 – 2010, jak również w planach audytu, nie ujęto kontroli dotyczących realizacji zadań wynikających z *ustawy o transporcie drogowym*.

W wyniku audytu w zakresie realizacji zadań dotyczących ruchu drogowego, audytor zalecił rozważenie możliwości zwiększenia zatrudnienia w PIRD.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Przeprowadzanie corocznej analizy sytuacji rynkowej w zakresie regularnego przewozu osób, z uwzględnieniem wszystkich wymogów określonych w art. 22a ust. 5 *ustawy o transporcie drogowym*.
2. Rozpatrywanie wniosków o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych, po przedłożeniu przez przedsiębiorcę wszystkich dokumentów określonych w art. 22 ust. 1 *ustawy*.
3. Wykonywanie nadzoru i kontroli przedsiębiorców, którym udzielono licencji i wydano zezwolenia, zgodnie z wymogami określonymi art. 84 ust. 2 *ustawy*.
4. Przeprowadzanie kontroli wykonywania przewozów drogowych, stosownie do uprawnień wynikających z art. 89 ust. 1 pkt 7 *ustawy*.
5. Korzystanie z uprawnienia określonego w art. 83 ust. 1 *ustawy*, umożliwiającego pozyskiwanie od przewoźników informacji i dokumentów potwierdzających spełnianie wymagań ustawowych i warunków określonych w licencji lub zezwoleniu.
6. Egzekwowanie od przewoźników obowiązku podawania rozkładów jazdy do publicznej wiadomości, ich aktualizacji oraz pisemnego powiadamiania o dalszej realizacji przewozów, zgodnie z wymogami wynikającymi z § 2 i 3 pkt 1 i 2 oraz § 4 *rozporządzenia MTiB z dnia 13 stycznia 2006 r.*

⁹ Uchwała Nr XXXI Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 27 maja 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.